

RODOLJUB.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca ter stane za vse leto 1 K 60 v. za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Slovenski poslanci.

I.

Narodi so, kar zgodovina pomni, svojo voljo v mirnih časih izraževali med sabo in nasproti vladarjem po odposlancih, za katere so izbirali najboljše može. V našem času so ljudstva odvzela vladarjem pravico, da bi izključljivo le oni o uredbi državnega in zasebnega življenja govoriti smeli, ali da bi oni sami postave dajali, po katerih se ima živeti. Danes pošilja ljudstvo svoje poslance v razne zборе, kjer se posvetujejo v občinskih, deželnih in državnih vprašanjih in v zvezi z državno vlado ukrepajo, kaj je storiti v gospodarstvu ter v onem, kar človeško življenje na tem zida.

Poglejmo enkrat naše slov. poslanstvo. Slovencev ne porajajo danes drugi narodi nič, a tudi oni krogi avstrijski ne dosti, ki bi morali vedeti, da je Trst in Primorje za obstoj države velevažen, ter da smo Slovenci stražarji Adrije pred pohlepnostjo Lahov. Ali enkrat in to skozi 100 let smo bili porajtani ljudje. Bilo je to v 16. stoletju, ko smo bili luteranske vere. Tedanje slov. plemstvo, meščanstvo in kmet so bili, kakor zdajšnji Buri, jaki v vseh ozirih. Plemstvo in meščanstvo je znalo dolgo časa energično varovati svoje gospodarske predprave ter jih ni hotelo z lahka deželnim knezom odstopiti, ki so v tistem času delali na to, da postanejo oni vse v državi, absolutistični vladarji, ki lahko gospodarijo kakor jim drago. Naši tedanji plemiči in meščani so bili tako jaki, da so se vladarji in papež v prvi vrsti za to brigali, kako te ljudi pomiriti in sebi prijazne napraviti. Večkrat je kateri tedanjih knezov dano besedo prelomil, ga je papež silil, da to stori, ko z dobra ni šlo, so se porabljala na pr. pri nas zlasti po tedanjih merodajnih katol. duhovnikih jezuitih, vsa sredstva, da se je najboljšim Slovincem življenje zagrenilo v familiji, v občini in v deželi, da so potem sprejeli ponujane visoke odkupnine za njih veleposestva ter mestne hiše in zapustili domovino. Novejša raziskovanja zapisnikov tedanjih dež. zborov ter pisem, ki so se mej bavarsko in našo knežjo rodbino ter cerkvenim vodstvom pisali, so našla glede slov. tedanje zgodovine prav važne stvari. Iz navedenih zapisnikov izhaja, kako resnobno so naši ljudje jemali vprašanje boja proti svojemu knezu ter kako slabo in zaničljivo so o papežu in njegovih popih mislili. Iz pisem tedanjih avstr. vladarjev pa je videti, kako so se isti bali z hudim se sprijeti s tedanjimi stanov v »Innerösterreichu« t. j. tedanjimi slov. dež. zbori, našimi plemenitaši in meščani. Karol II. je pisal svojemu svaku bavarskemu kralju,

kateri slednji je zahteval in priporočal od Karola energično pobitje luteranske reformacije v naših krajih, »da to ne gre tako, kakor bi človek pihnil; ti Slovenci in njihovi stanovi niso iz lipovega lesa, ali kaki Nemci na Bavarskem«.

Ko je papež Klemen VIII. od dež. kneza Ferdinanda (1590—1600) zahteval, da naj energično Slovence v roke vzame ter naj vpelje inkvizicijo, to je, da naj z vsem mogočim trpinčenjem, ognjem, križanjem, razstrganjem živih ljudi, kakor so to najbolje znali in vedli tedanji očetje frančiškani in dominikani, slovenske luterane uničuje ter posebno plemenitaše in meščane, — je isti odpisal papežu, da bi sicer svetega očeta rad ubogal, da se pa boji teh Slovencev. Pisal je papežu: »Vi ne poznate teh ljudi, ki so iz mladih nog stali v orožju, in ki imajo veliko eneržijo. Inkvizicija lahko vrže tudi mojo vlado iz vseh teh dežel.«

Če se prebirajo zapisniki tedanjih deželnih zborov, ki so se v Gradcu, v Bruku, v Ljubljani, v Celovcu, v Gorici vršili, najdemo, da ti posvetni stanovi z vladarji brez vseh fraz, naravnost odkrito in možko govorijo. Še to jim v lice povejo, da ne trpijo nič grobosti, da mrzijo tihotapstvo vladnih ljudi. V odkritosrčnih strogih besedah očitajo knezom besedolomstvo. Iz teh zapisnikov, ki so za slov. zgodovino največjega pomena, se pa tudi vidi, da so odposlanci posameznih tedanjih posvetnih stanov v vsem, kar njihove dežele dostaja, do malenkosti dobro poučeni. (Tedanje kat. duhovenstvo od škofa do zadnjega kapelana, od samostanskega opata do fratra ni veljalo nič v nobenem oziru, kakor v razuzdanem življenju, komaj da so vsi brati in pisati znali. Duhovniška izobrazba je bila le pri luteranskih duhovnikih najti; luteranska cerkev je dobila nekaj večjih talentov iz meščanskih in kmečkih fantov ter so jih naši stanovi v virtemberške šole poslali.)

Seveda se bijejo plemiči v teh časih tudi za svoje gospodarske predprave, kater jim hočejo deželni knezi vzeti ter kmeta in njegovo davčno moč in njegovega vojaka v svoje roke dobiti, stremleč v absolutizem. Prej je grajščak bil gospodar čez te denarne in človeške sile kmeta. Glavni razlog za udušenje reformacije v avstr. deželah je bil avstr. vladarjem le-ta: z luteranskim veroizpovedanjem bi se bili že sprijaznili. Tedanji avstr. deželni knezi so bili bolj revni, zadolženi ljudje in papeštvo je bilo bogato. Vrgli so se papeštvu v naročje, da jim ono daje denarna sredstva za poplačilo dolgov ter za vzdrževanje dvora in za njihove boje. V

nemških krajih so si vzeli knezi gmotne pripomočke iz bogatih samostanov in cerkva ter postali in ostali protestantje. Avstrijski vladarji so se tudi zaradi tega bali proti našim stanovom do skrajnega iti, da se ti s Turki ne sprijaznijo, ali pa sploh svoje denarne in vojaške moči njim ne odrečejo. Ugibavali so o tem naši stanovi večkrat. Dasi se slednjič po stoletnem boju udajo, vidimo vendar na vsaki strani tedanje naše zgodovine, da so naši ljudje deloma orjaki, vsi pa neustrašljivi in pametni, kakor je bil lahko človek, ki je zrastel pri dobri hrani zunaj na deželi in v vednih bojih in tudi s tlakarji, katerih je bilo v teh časih s prijaznim ravnanjem in družimi umetnostmi pri dobri volji ohraniti, ker ti so razbijali gradove, ali pa tlakarsko delo popuščali. Ti plemenitaši in bogatejši meščani niso poznali reve, so dobro živeli in so se v zakonih pametno parili, tako da je čvrsto potomstvo moralo iz tega priti. Naš plemič 16. stoletja je bil na vse kraje neodvisen in bil brezobziren v boju s tedanjimi vladami. Tedaj je tudi katol. duhovnika držal trdno na svoji uzdi in ta begljivec si sam ni mogel pomagati, predno niso italijanski in nemški jezuiti v deželo prišli. Tedaj in ko so najboljši možje že umrli, ali zapustili domovino, tedaj je pa ta slov. duhovnik brcal mrtvega leva.

Politični pregled.

Nova vlada. Koncem minolega leta smo dobili novo ministrstvo. Imenovano je bilo samo zato, da uveljavi tiste zakone, katerih državni zbor ni rešil, zdaj pa se zopet umakne, in dobimo te dni zopet novo vlado. To sestavi dr. Körber. Nova vlada bo sestavljena večinoma iz pristašev nemških strank, poleg teh pa bo imenovan še minister za Gališko in minister za Češko. Körber hoče takoj začeti pravna pogajanja mej Nemci in mej Čehi, a če se mu ta pogajanja ne posrečijo, kakor je pričakovati, razpusti državni zbor.

Državni zbor. Delegacijsko zasedanje, ki je bilo letos posebno živahno, je končano. Čehi so prav odločno nastopili in so zlasti ministra zunanjih del krepko podajali, tako da bo najbrž odstopil. Tudi o ravnopravnosti v armadi se je mnogo govorilo. Posebno ostro so prijemali Čehi vojnega ministra, ker hoče po vsi sili, da bi se morali rezervisti pri kontrolnih shodih oglašati nemški. Ta nastop je dal cesarju povod, da je češkega delegata dr. Stranskega ostro vstrel, češ, da je v armadi službeni jezik nemški, da so bili rezervisti naščuvani, in da cesar ne pomilosti nikogar, ki je bil kaznovan radi demonstracij po-

vodom prepovedi radi češkega zglaševanja, nego da še naglo sodbo razglasi, ako se ljudstvo ne uda. Cesarjeve besede so obudile na Češkem veliko pozornost.

Srbija. Ministrstvo, ki ima na vesti toliko krivih obsodb najboljših rodoljubov, odstopi te dni, na kar se pomiloste vsi obsojeni radikalci.

Vojna v južni Afriki. Angleška armada je na celi črti tepena in tako razbita, da so Angleži že začeli obupavati. Buri zmagujejo povsod, toda tistih trdnjav, v katere so se zavlekli Angleži, le ne morejo zavzeti. Zdaj so Angleži poslali kar so imeli vojaštva na razpolaganje v južno Afriko, pa jim ne bo dosti pomagalo. Te dni se pričakuje, da pride do jako važne bitke. Ako bodo Angleži premagani, pade jako važna trdnjava Ladysmith in s tem je angleško gospodstvo silno zadeto. Bati se je, da v tem slučaju provzroči Angleška veliko vojno, zakaj na morju je nepremagana in na morju jej ni nihče kos. Napetost je velika, in Bog ve, kaj nam še prinese vojna v južni Afriki.

Zveza slovenskih in istrsko-hrvaških županov.

Na shodu slovenskih in istrsko-hrvaških županov, dne 17. avgusta 1898, bilo je sklenjeno, da se ustanovi »Zveza slovenskih in istrsko-hrvaških županov«. C. kr. deželno predsedstvo kranjsko je post tot discrimina rerum z odlokom št. 51057 pr. z dne 20. oktobra 1899 obobrila pravila za to zvezo. Najvažnejše določbe teh pravil slovejo:

§ 1. Društvo »Zveza slovenskih in istrsko-hrvaških županov« se ustanovlja za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko (Goriško, Trst in Istro). Vodstvo in sedež mu je v Ljubljani.

§ 2. Društva namen je: poučevati svoje člane o predpisih občinskih zakonov in družih zaukazov, ki vrejajo občinsko uradovanje, pospeševati kulturne težnje slovenskega in hrvaškega naroda ter potezati se za gmotne koristi njegove.

To dosega društvo s tem: da izdaja strokovni list, da izdaja ali pospešuje izdavanje zbirk za občinsko upravo važnih zakonov, da pošilja peticije in resolucije oblastvom in postavodajalnim zborom, da sklicuje redne in izredne društvene shode (občne zборе), na katerih se razpravljajo z občinsko upravo v zvezi stoječa vprašanja ter kulturne in gospodarstvene zadeve slovenskega in hrvaškega naroda.

§ 3. Člani so častni, pravi in podporni. Le avstrijski državljani more biti član društva.

A) Častni člani morejo biti oni samopravni avstrijski državljani, ki so si pridobili posebnih zaslug za društvene namene.

B) Redni člani zamorejo biti le župani ali podžupani slovenske ali hrvaške narodnosti.

C) Podporni člani morejo biti občinski svetovalci in občinski odborniki slovenske ali hrvaške narodnosti.

Redni ali podporni član postane dotična oseba, ko prijavi društvu odobro, da hoče biti član društva in izpolnovati društvene dolžnosti. Redni člani plačujejo udnine po 5 gld., podporni pa po 2 gld. Društveni odbor ima pa pravico

ubožnim županom ali podžupanom udnino znižati ali celo spregledati.

§ 4. Društvena denarna sredstva so:

a) udnina rednih in podpornih članov;

b) darila in volila;

c) naročnina za društveno glasilo in skupilo za spise, katere društvo izda.

§ 5. Vsak društvenik je dolžan društvene namene po svoji moči pospeševati in udnino v prvem četrtletji vsacega leta plačati.

Vsak društvenik ima pravico udeleževati se društvenih shodov ter tu govoriti in nasvete staviti. Redni člani imajo poleg tega pravico glasovati, voliti in voljeni biti.

Redni člani prejemajo društveno glasilo brezplačno, podporni člani za znižano naročnino 1 gld.

Ostale določbe se nanašajo na izstop iz društva, na upraviteljstvo, na občni zbor itd.

Domače in razne novice.

Deželni zbor kranjski. Zasedanje deželnega zbora, ki se je začelo dne 29. decembra, se je po cesarjevem ukazu zopet odgodilo.

Krek — anarhist. Poslanec dr. Krek je imel dne 28. decembra v Katoliškem domu predavanje, na katerem je s hvalevredno odkritosrčnostjo povedal, da ga samo vera loči od anarhistov, sicer pa da so mu anarhisti veliko ljubši, kakor socialisti. V svojem govoru je tudi popisal, kakšni so anarhisti. Narisal jih je z bombo v žepu in z bodalom v drugi roki. In od teh ljudi loči dr. Kreka samo vera. To je prav značilno. Vera loči dr. Kreka od morilca naše cesarice in takih pošastij, ker pa vemo, kako je dr. Krek včasih mislil o veri, moramo reči, da je ograja med njim in Lucchenijem jako šibka in jo lahko podere vsak vetrček.

Pred postavo so vsi ljudje enaki, tako pravi zakon, v resnici pa ni tako. Ljubljanski škof se je pred kratkim peljal v Horjul. Po krivdi kočijaža so se splašili konji in podrli necega fanta na Viču ter ga na roki tako poškodovali, da je še danes ne more rabiti. Škof se seveda za poškodovanega fanta ni zmenil. Vsak drugi bi bil fanta vsaj odškodoval, da ga je pohabil, škof pa se za to ni zmenil. Najbolj čudno pa je to, da se nobeno oblastvo ni zmenilo za to stvar. Vsak drugi bi bil strogo kaznovan, škof pa sme ne kaznovano poškodovati ljudi.

Kdo se moti? Znano je, da se je ljubljanski škof podstopil prepovedati razne liste, namreč »Rodoljuba«, »Slov. Narod«, »Ljubljanski Zvon« in »Rdeči Prapor«. S tem je storil prestop po paragrafu 302. kazenskega zakona. Pa ne samo, da je storil kaznivo dejanje. Tudi veliko neumnost je storil, ker so ljudje že tako pametni, da si od škofa ne dajo ukazovati, katere liste smejo brati in vedo, da jim škof sploh nima nič ukazovati. In vrh tega je škof storil s to prepovedjo tudi veliko neumnost. Uči se, da so škofje razsvetljeni od sv. Duha in pravi se, da govori sv. Duh iz njih. Znano je tudi, da je škof Mahnič, ki je prej postal škof kakor dr. Jeglič, svoj čas vsem, posebno pa bogoslovcem priporočal, naj pridno berejo »Slov. Narod« in druge liberalne liste. Kar škof Mahnič toplo priporoča, to prepove-

duje škof Jeglič, dasi govori iz obeh isti sv. Duh. Da bi sv. Duh iz ust škofa Mahniča o eni in isti stvari drugače govoril, kakor iz ust škofa Jegliča, to je gotovo izključeno. Motiti se mora torej samo jeden škofov, in ker je Mahnič s sv. Duhom veliko dlje znan, kakor Jeglič, se more motiti samo škof Jeglič.

Vinogradniško društvo na Glincah, ki se je ustanovilo v namen, da pomaga domačim vinogradnikom, da spravijo svoje pridelke v denar, kupuje vino ali morda tudi petjot na Tirolskem. To je nezaslišan škandal. Pri tem društvu nosi zvonec sodni svetnik in klerikalni državni poslanec Vencajz.

»Naša straža« je imela dne 14. t. m. v Trstu svoj občni zbor. Tu se je pokazalo, da društvo le hira in nikakor ne more naprej. Vsled posredovanja dr. Sernca v Celju so se začela pogajanja, da bi tudi naša stranka pri tem društvu sodelovala, ker se je izkazalo, da brez nas je društvo mrtvorajeno dete. Ustrezaje prošnji zunajkranjskih Slovencev je naša stranka določila pogoje, pod katerimi je zunajkranjskim Slovcem na ljubav pripravljena sodelovati pri tem društvu. Pogajanja še niso končana.

Zmrznil je krščansko socialni listič »Glasnik«. Bolehal je že dolgo časa za pomanjkanjem naročnikov. Pogrešal ga ne bo nihče, ker krščanski socialisti večinoma ne znajo ne brati ne pisati.

»Gorenjec« je naslov tednika, ki je začel izhajati v Kranju in ki bo posebno se potegoval za gorenjske zadeve. Želimo mu obilo naročnikov.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko voli danes, 20. t. m., deželnega poslanca na mesto umrlega Ivana Perdana.

Dopolnilna državnozborna volitev na Goriškem na mesto grofa Alfreda Coroninija se bo vršila dne 29. t. m. Ker je nova kandidatura grofa Coroninija popolnoma nemogoča, je odbor političnega društva »Sloga« sklenil, kandidovati g. profesorja Ivana Berbuča prištaša dr. Gregorčičeve stranke. Bržčas bodo njegovo kandidaturu podpirali tudi ultraklerikalci, zbrani okrog »Primorskega lista«, četudi je ta priporočal g. dr. Jos. viteza Tonklija. Berbučeva kandidatura je naletela na hud odpor, ne le pri stranki Gabršček-Tuma, ki vidi v gospodu Berbuču provzročitelja sedanjega boja na Goriškem, nego tudi mej politično neprononsiranimi rodoljubi. Kakor posnemamo iz »Soče«, nastopi goriški odvetnik g. dr. J. Stanič kot samostojen kandidat proti g. Berbuču. Gosp. dr. Stanič ne pripada nobeni obstoječih slovenskih frakcij na Goriškem.

»Slovenski pes«. Okrajnim sodnikom v Ptujju je imenovan dr. Glas. Bilo je za to mesto mnogo starejših in boljših prisilcev. Glas je pa dobra prednost, dasi je slab uradnik, najbrž radi tega, ker je v Celju slovenske kmete pozdravljaj s »slovenski pes«.

Zveza slovenskih in istrsko-hrvaških županov. Na drugem mestu priobčujemo izveček iz pravil te zveze. Da bode novo društvo, čegar ustanovitev se je na shodu županov tako navdušeno pozdravila, zamoglo začeti svoje poslovanje, treba je, da mu pristopijo člani. Kakor je iz pravil vidno, morejo biti člani župani, podžupani in občinski svetniki slovenske narodnosti. Kdor torej le-teh

pristopi društvu — in vsaj od slovenskih in hrvatskih županov pričakujemo, da storé to vsi — oglasi naj se pri ljubljanskem županu gospodu Ivanu Hribarju, kateremu naj ob enem naznani, kedaj bi po njegovem mnenju najboljšé kazalo sklicati ustanovni občni zbor.

Rod slovenskih izdajic še ni umrl. Iz Šoštanja poročajo vest, da so trije slovenski volilci pri volitvi v okrajni zastop v kuriji trgov in mest dne 8. t. m. oddali svoje glasove za najzagrizenejšega nemškutarja, ki je prav zbok tega tudi bil izvoljen. Trg Šoštanj je imel voliti 3 odbornike in voljeni so bili dva Slovenca in eden nemškutar. Navzočih volilcev občinskih odbornikov je bilo devet in sicer sedem Slovencev in dva nemškutarja. Dotični zagrizeni nemškutar je dobil 5 glasov, torej 3 od slovenskih volilcev trga Šoštanj. Tako dejanje se ne more dovolj obsojati z besedami to je — ob sedanjih razmerah — že pravi narodni zločin.

Državno podpora v znesku 400 kron je dovolilo poljedelsko ministrstvo kmetijski podružnici v Ilirski Bistrici za nakup zemljišča za napravo drevesnice, v kateri namen je deželni odbor dovolil 100 kron.

Škofovi zavodi za vzgajanje grobokopov slovenskega naroda stali bodo v Št. Vidu nad Ljubljano. Kakor čujemo, kupil je škof 40 oral sveta, in to sveta, ki ga je doslej užival šentviški župnik. Zidanje se začne menda že letošnjo pomlad. Poroča se nam, da je škof sklenil, da ne dobi te stavbe noben ljubljanski stavbenik.

Vencajz na cesarskem plesu. Gosp. drž. poslanec Vencajz počastil je zadnji dvorni ples s svojo navzočnostjo. Vrnivši se v Ljubljano, izrekel je svojo sodbo o ti veselici cesarskega dvora z besedami: war sehr nett! Mi častitamo gospodu državnemu poslancu na ti izvanredni čilosti, in njegovi volilci bodo ponosni nanj ker od najboljšega državnega poslanca se ne sme in ne more zahtevati, da bi v času, ko parlament na Dunaju niti ne zboruje, nosil trudapolne svoje kosti — na cesarske plesе. H ti trudoljubivosti izrekamo gospodu Vencajzu prav resno svojo častitko! Samo obžalujemo, da njegovega imena ne nahajamo mej tistimi, ki so bili cesarju predstavljeni v mramornati dvorani! Da, da, poslanec mora pač na vse misliti! Ne samo na Viško kisle vino, temveč tudi na búféje v redutni dvorani cesarske dunajske palače! Živio!

V Črnem Vrhu pri Idriji obstoji gospodarsko društvo, ki postopa prav tako, kakor vse klerikalne »kozule«. Svedrci so pač povsod jednaki. Počenjanje tega društva je postalo naposled tako, da se je na ovadbo orožništva začela sodna preiskava. Pred kratkim so bili v Idrijo povabljeni društveni načelnik in društveni poslovodja ter pet prič. Priče so potrdile vse dolžitve, na kar je sodnik sklenil, da odstopi vso zadevo deželnemu sodišču. Črnovrški kaplan tolaži svoje so-krivce sicer s tem, da je deželno sodišče vso stvar v koš vrglo, a mož se utegne kruto zmotiti. Tako daleč na vendar še nismo!

Volitve v okrajni zastop slovenjebistriški. Kakor smo že poročali, dobili so v tem zastopu Nemci in nemškutarji večino in to vsled tega, ker so zmagali v

kuriji veleposestnikov. Zmagali so z večino samo dveh glasov, to pa le, ker se narodnjaki niso nič brigali za volitev in nič delali.

Ljubljanskih društev je vseh skupaj 138, mej njimi 108 slovenskih in 30 nemških.

Nov konsum so ustanovili v Št. Vidu pri Zatičini. Kakor kaže hitro ustanavljanje konsumnih društev, morajo duhovniki imeti pri njih veliko dobička, drugače bi se zanje ne menili.

Spodnještajerski trgovci so imeli v nedeljo v Mariboru shod, na katerem so se posvetovali, kako se braniti konsumnih društev.

Tržaški namestnik je posetil, kakor poroča »Naša Sloga«, pred kratkim mestece Kastel in obiskal ondoto šolo. Izmed 120 vpisanih učencev jih je bilo v šoli le 53. Namestnik je velel dečkom, naj čitajo — seveda italijanski. Ustane eden izmed dečkov, čita nekako, ali na vprašanje namestnika, da potolmači, kaj je čital ali da pove po svoje, molči deček kakor zid. Na vprašanje, v katerem jeziku govori doma, odgovori dečko: slavo (slovanski). Enako se ja godilo namestniku tudi z drugimi učenci. Pozneje je izpraševal namestnik nekega učenca iz zemljepisja in mu rekel, naj pokaže na zemljevidu, kje je glavno in stolno mesto našega cesarstva. Tudi na to vprašanje učenec ni dal odgovora. Naposled reče namestnik, naj vstanejo vsi oni učenci, ki govorijo doma slovanski (»slavo«). Od 53 vstalo jih je 46. Ta številka ne potrebuje tolmača. Spremljevalec namestnikov si je zabeležil ono številko (46). Namestnik se je prepričal, kako se v Istri umetno delajo Italijani, a da bi odpomogel, tega ne verjamemo. K večjemu dobi učitelj ukor, ker ne zna dobro poitalijančevati.

„Bogovi sovražijo“ župnika na Robu. Lansko leto čitali ste, cenjeni čitatelji, kako vesten je g. župnik na Robu v izpolnovanju svojih dolžnosti. Popustil je svoje ovčice kar za tri dni in šel na shod svedrcev. Trije njegovi farani so bili takrat tako poredni, da so nevarno zboleli in jeden je celo brez svetih zakramentov umrl. Ko smo hoteli takrat g. župnika poučiti, kake dolžnosti ima, zvijsal se je na vse mogoče načine in se opral na prižnici in v »Slovincu« s tem, da sme za tri dni zapustiti farane, ne da bi koga kaj vprašal, in da je šel takrat po vsakoletnem običaju obiskat svoje stariše, in da se je pri »tej priliki« udeležil tudi shoda svedrcev. Takrat smo pustili g. župniku veljati, ker smo menili, da se gotovo poboljša. Varali smo se bridko! Radovedni smo, kako se bo g. župnik opral pri sledečem slučaju: Teden dni je, kar je zbolelo v vasi le pol ure oddaljeni od župnišča, še ne 20 let staro dekle. Na novega leta dan poslali so po g. župnika, da ji prinese sv. popotnico. Ta se je pa odrezal: »Zdaj ne grem, bo že počakala!« Ker je bilo dekletu vedno huje, poslali so popoldne še jedenkrat po g. župnika, a ta je rekel: »Ko bi bil možki, bi že šel, a ženske imajo svoje bolezni. Vsaka se rada malo pocrklja! Do jutri naj počaka!« Isti ki je prišel po župnika, pa je rekel: »Gospod župnik, dekle je slabo, vi bodete krivi, ako umrje brez sv. zakramentov!« In šel je potrj domu. Dekle je še isti večer umrlo — umrlo brez sv. zakramentov!

In kdo je kriv? Vprašamo Vas, g. župnik, zakaj Vas imamo? Ali so Vam ženske bolezni tako dobro znane? Morda ste v tej stroki celo praktikus! Pričakujemo jasnega odgovora! Ker je moje poročilo tako žalostno, ne bodem vam danes poročal drugih komedij, ki jih uganja naš g. župnik — obljubim pa, da v kratkem zveste še nekaj zanimivosti!

Z Bleda se nam piše: Veselica s tombolo v korist tukajšnjega gasilnega društva se je prav uspešno dovršila. Akoravno ni bilo nobenega svederca, nobenega »dvičnika« in nobene »dvice« na veselico, je bilo vendar 268 kron dohodkov. Hvala tistim, ki so veselico obiskali in tistim, kateri so darovali dobitke. Naše klerikalce, ki ne podpirajo nobenega društva, ako ni »katoliško«, vprašamo: Kadar bo pri kakem »konsumcu« ali »dvičniku« gorelo, takrat, kaj ne, bodo gasilci že prav prišli? Hvala tudi konsumnemu društvu na Bledu, ki je prosilca za kaki dobitke zavrnilo, češ, da nič ne podpirajo take ljudi, kakor so gasilci. Na svidenje svedrci in dvičniki, v Rimu, kadar pridete po odpustke pa ne bode škoda denarja, če se prav denarnik izprazni. — Liberalen ognjegasec.

V Ameriko. Število mladeničev, ki se z izseljevanjem v Ameriko hočejo odtegniti vojaški dolžnosti, je vsako leto večje. V Ljubljani jih policija pridno zasleduje in ustavlja tako, da bo težko še kje kakšen kraj, kjer bi bilo toliko vojaščini podvrženih fantov prijetih, kakor v Ljubljani. Sedaj so se poklicani organi vendar zdramili in upeljali na mejah strožjo kontrolo, kakor je bila dosedaj. Razni agenti so v svojih pismih naravnost ljudi svarili pred ljubljansko policijo in jim nasvetovali, da se sploh ogibajo Ljubljane, češ, potem je že vse dobro in čez mejo pridejo lahko brez ovire. Naravno je, da bi se v Korminu, v Briksu in v Hebu (Eger) lahko mnogo izseljencev, ki še niso izpolnili vojaške dolžnosti, ustavilo in poslalo domov, če bi bila v teh krajih bolje organizovana varnostna služba. Sedaj so jih začeli ustavljati. V Korminu so zadnje dni prijeli 24 fantov, ki se nahajajo sedaj v zaporu pri sodišču v Gorici.

Nezgode na južni železnici. Železniško ministrstvo pritiska na upravo južne železnice, da odpravi pomanjkljivosti, ki prozročujejo nezgode na južni železnici. Pred vsem treba pomnožiti osobe ki je sedaj preobloženo z delom, pomnožiti postranske tire na vseh progah z živahnim prometom in razširiti postaje, kjer se križajo železnice. Železniško ministrstvo zahteva tudi pomnožitev vozov in nabavo novih strojev.

Za veterance in gasilce je izdalo ministrstvo natančne predpise o društvenih znakih in zastavah in o kakovosti oblek.

Izpred sodišča Okrožno sodišče v Novem mestu je obsodilo na osem mesecev ječe bivšega poslovodjo klerikalnega konsumnega društva v Radečah, ker se je v blagoslovljenih društvenih prostorih pečal z dečki.

Povožen. Tovarniški delavec Josip Kováč iz Hrastnika je prišel med postajama Hrastnik in Zidanmost pod mešani vlak. Skočil je bil iz voza, ko se je vlak že premikal ter pal pod kolesa, ki so ga strašno razmesarila.

Grozna smrt dečka. Minolega meseca se je pripetila na Hrvatskem nesreča, katero so uprāv zakrivili neprevidni ljudje. Iz Cerja in Šid so se podajali Jaša Stanič in Miluš Runič ter deček Pavle Majtades. Seboj so vodili svinje, ki so šle za sanmi, a Majtades, mladi svinjar, jih je spremljal. Runič in Stanič sta sedela v saneh, a dečka sta pustila iti peš. Naenkrat pa dečku svinje uidejo v gozd in on jih je moral loviti, gazeč po velikem snegu. Snežilo je tako gosto, da je deček s svinjami kmalu izginil izpred oči starejšima. A mesto da ta dva gresta in fantu pomagata loviti svinje, sta pognala in se peljala domov, dečka pa pustila samega v samoti v snegu in pri svinjah. Fanta je naposled premagalo in je v snegu zmrazil. Ko so ga drugo jutro našli, je imel razparan trebuh in ogriznjene roke, kar so storile svinje. Stanič in Runič se bosta za svojo krutost imela zagovarjati pred sodiščem.

Novim rabeljnom na Dunaju je baje imenovan Alojzij Seyfried, kateri je dozday v Bosni vršil isti poklic. Seyfried je brat umrlega dunajskega rablja in ob enem stričnik tudi že umrlega rablja Willenbacherja. Mož je v 45. letu in ima za ženo Bošnjakinjo, bivšo krotiteljico kač.

Stariši mesto otroka. Iz Vel. Becske- reka poročajo, da je zadela rodovino od- vetnika Nikole Manojloviča velika nesreča. Šletno dete Manojloviča je zbolelo na škrlatici. Oče in mati sta stregla malemu bol- niku noč in dan, tako da je končno otrok ozdravel. Toda škrlatico sta dobila na to oče in mati, za katero je odvetnik umrl, mati pa leži na smrtni postelji ter bo menda tudi umrla.

Živi pokopani. Pri zborovanju zdrav- nikov newyorške države je izrekel doktor H. J. Garrigue senzacionalno trditev, da izmed 100 pokopanih je eden živ pokopan. Rekel je, mnogi zdravniki se še toliko ne potrudijo, da bi šli pogledat mrtvega pacienta, ampak podpišejo smrtni certi- fikat kar na izjavo sorodnikov, da je do- tična oseba umrla. Priporočal je postavo, vsled katere bi bil zdravnik dolžan, osebno se prepričati o smrti pacienta, katerega je zdravil.

Točnost Američanov. Neki ameriški list piše: V pondeljek je namignilo neko tukajšnje dekle ptujcu z robcem in v torek je bila že poroka. V sredo mu je namignila z metlo in v četrtek je mož vložil tožbo na ločitev. Tako se godi v dobi elektrike.

Sina ubila lastnega očeta. Iz Mezö- Vasarhelyja poročajo: Opekar Aleksander Dezsö je šel nedavno v stanovanje svoje žene, od katere je živel ločeno. Hotel se je s soprogo zopet spraviti. Našel je doma le svojega 19letnega sina Emerika. Ker je moral dolgo čakati svojo ženo, se je razjezil, začel besneti in razbijati pohištvo. Emerik je šel po starejšega brata in oba sta hotela braniti očetu razbijanje. Toda sprli so se in sina sta ubila očeta.

Morski roparji so na širokem morju napali angleški parnik »Cheong-Kong«, se polastili vsega, kar je imelo le količkaj vrednosti, z angleškim parnikom napali neko drugo ladjo, ki je vozila opij in zlato, ter potem z blagom obeh ladij zgi- nili v daljavo. Tako pripoveduje »Inde- pendance belge«.

Skrivnostna bolnica. Poročalo se je, da je v dunajski javni bolnišnici dekle, katero nihče ne razume, kajti govori neki jezik, ki je podoben indijskemu, ki pa vendarle ni razumljiv. Vsi orientalisti niso mogli dognati, kakšen jezik govori, šele neki postrešček je »pogruntal«, da govori nekako indijsko. Sedaj pa se je izvedelo, da je bolnica sleparka, ki se zove Klara Bajesi, rodom iz Požuna, ter da se skriva, ker ima na vesti več tatvin.

Pri uporabi bobove kave se pripo- roča, da se kupuje vselej boljša vrsta, ki ima moč- nejši duh, in vsled tega tudi ni dražja, a zraven ima pa še boljši okus. Zlasti se izgubi vsak raz- loček med ceno boljše ali slabše vrste bobove ka-

ve, če se tej kavi primeša polovico Kathreiner- jeve sladne kave. Zmes bobove in sladne kave se je že povsod udomačila in priljubila, in pokazalo se je, da ima prav izvrsten okus, in da mnogo pri- pomore k zdravju. Kathreiner-Kneippova sladna kava dobi z ekstraktom iz kavinega sadu, ki se prideluje v južnih krajih, duh bobove kave, in združuje v nedosežni meri njen priljubljeni okus z vsemi vrlinami domačega sladnega pridelka. Kathreinerjeva sladna kava se ne sme nikoli pro- dajati na vago in je pristna le v znanih Kathrei- nerjevih zavitkih, zato naj vsakdo povsod le tako zahteva in kupi.

Loterijske srečke.

Gradeo , 15. januarja.	13,	1,	33,	79,	18.
Lino , 13. januarja.	49,	23,	53,	60,	70.
Brno , 10. januarja.	8,	24,	2,	7,	45.
Dunaj , 8. januarja.	88,	62,	68,	46,	10.
Trst , 13. januarja.	33,	3,	58,	52,	37.
Praga , 17. januarja.	32,	9,	2,	64,	10.

Tržne cene v Ljubljani

13. januarja 1900.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	17	20	Špeh povojen, kgr.	1	40
Rež,	15	—	Surovo maslo, „	1	90
Ječmen, „	15	—	Jajce, jedno „	—	12
Oves, „	13	60	Mleko, liter „	—	16
Ajda, „	17	—	Goveje meso kgr.	1	28
Proso, „	20	—	Telečje „	1	20
Koruza, „	13	60	Svinjsko „	1	20
Krompir, „	5	—	Koštrunovo „	—	72
Leča, lit.	—	24	Piščanec „	—	120
Grah, „	—	20	Golob „	—	40
Fižol „	—	22	Seno, 100 kilo „	—	—
Maslo, kgr.	2	—	Slama, „	—	—
Mast, „	1	40	Drva trda, klfr. „	—	—
Špeh svež, „	1	20	„ mehka, „	—	—

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Vožnje karte in tovarni listi v

AMERIKO.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna

naravnost v

Novi Jok in Filadelfijo.

Koncesionirana od visoke c. kr. avstrij- ske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

Red Star Linie

Dunaj IV., Wiednergürtel št. 20

ali pa

Anton Rebek

Kolodvorske ulice št. 29 v Ljubljani.

V Gorenji Planini pri Rakeku oddati je za gostilno, mesnico in prodajnico zelo pripravn

hiša

s 5 sobami, kletmi, živinskim hlevom itd., z zelenjadem in velikim sadnim vrtom **takoj v najem.**

Več se poizve pri J. Božič-u v Po- dragi, p. št. Vid nad Vipavo.

Čemu v Ameriko

ko si doma lahko denarja zasluži, kdor zna pisati in brati in mu je resna volja truditi se. Vprašanja v tej zadevi pošiljajo naj se v zaprtih pismih z napisom „Ne v Ameriko“ poste restante v Ljubljano.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pra- vej bobovi kavi, to je cikorija ali:

KAVA
DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA
Ivarina je najboljša cikorija.

ZALOGA PRI IV. JEBAČINU
LJUBLJANI.

Štev. 297.

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje hranilne vloge po

4%

in plačuje vrh tega rentni davek sama.